

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Judecător: V.Sandu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N.Budăi, I.Muruianu, V.Efros

Î N C H E I E R E

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Maria Ghervas
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Consiliul mun. Chișinău și Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii, Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău și Asociația de Proprietari a Locuințelor Privatizate nr. 50/31 cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de Consiliul mun. Chișinău și Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău și a fost menținută hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 12 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La 2 august 2016, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat (în continuare OTC al Cancelariei de Stat) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii, Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău și Asociația de Proprietari a Locuințelor Privatizate nr. 50/31 cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta indică că la 19 mai 2016, Consiliul mun. Chișinău a adoptat decizia nr. 1/48 „Cu privire la transmiterea unor încăperi din XXXX”, prin care a permis transmiterea cu titlu gratuit a încăperilor nelocative nr. 1-6, 10, 11, 15, 18, 19 din XXXX cu suprafața de 143,9 m² în gestiunea Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale și darea în locațiune de către ultima a încăperilor din incinta imobilelor gestionate.

Menționează că în conformitate cu art. 64 ale Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat un control sub aspectul legalității a deciziei respective, în rezultatul căruia a constatat că actul administrativ vizat, a fost adoptat contrar prevederilor legale.

Astfel, în conformitate cu art. 68 al Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, prin notificarea nr. 1304/OT₄-1190 din 24 iunie 2016, OTC al Cancelariei de Stat a solicitat Consiliului mun. Chișinău abrogarea deciziei nr.1/48 din 19 mai 2016, ca fiind emisă contrar legislației, însă notificarea nu a fost examinată în termenul stabilit.

Notează OTC al Cancelariei de Stat că decizia nr.1/48 din 19 mai 2016 a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legale și a competenței atribuite prin lege.

În acest sens, susține reclamanta că încăperile vizate în actul administrativ contestat, nu sunt înregistrate în conformitate cu normele legale, iar blocul în care sunt amplasate aparține cu drept de proprietate statului Republicii Moldova.

Drept urmare, consideră că autoritatea publică locală nu are competența de a dispune de aceste bunuri imobile.

OTC al Cancelariei de Stat relatează că prin pct.5 al deciziei nr.1/48 din 19 mai 2016 s-a permis Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale să dea în locațiune încăperi din incinta imobilelor gestionate și totodată indică că Legea nr.121 din 4 mai 2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice prevede la art.10 alin.(3) că bunurile domeniului public pot fi gestionate de autoritățile administrației publice centrale și locale, de instituțiile publice, de întreprinderile de stat/municipale și, în cazurile prevăzute expres de lege, de societățile comerciale.

Mai mult, Hotărârea Guvernului nr.483 din 29 martie 2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate stabilește condițiile de dare în locațiune a acestora.

Iar, pct.12 și pct.13 din Regulament relevă că termenul de dare în locațiune a bunurilor neutilizate ale întreprinderilor de stat/municipale și ale societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, neincluse în listele bunurilor nepasibile de privatizare, nu poate depăși un an. Selectarea locatarilor se efectuează prin organizare de licitații „cu strigare”, desfășurate în modul stabilit de Guvern, sau prin negocieri directe. Modul de selectare a locatarului se stabilește de către autoritatea abilitată și se indică în acordul de dare în locațiune.

Mai susține că Consiliul mun. Chișinău la adoptarea actului administrativ a ignorat și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stipulează că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

În drept, OTC al Cancelariei de Stat și-a întemeiat prezenta cerere de chemare în judecată în baza art. 68 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. art. 3, 5 lit. b), 17 alin. (2), 21 alin. (1) din Legea nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 privind contenciosul administrativ.

Solicită reclamantul, anularea deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 1/48 „Cu privire la transmiterea unor încăperi din XXXX”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 mai 2017 a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de OTC al Cancelariei de Stat și s-a anulat decizia Consiliului mun. Chișinău nr.1/48 din 19 mai 2016 „Cu privire la transmiterea unor încăperi din XXXX”, ca fiind ilegală.

La 26 mai 2017, Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 mai 2017, iar la 25 septembrie 2017 a depus apel suplimentar, solicitând admiterea acestora, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

La fel, la 6 iunie 2017, Consiliul mun. Chișinău a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 mai 2017, iar la 20 septembrie 2017 a depus apel motivat, solicitând admiterea acestora, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017 au fost respinse apelurile declarate de Consiliul mun. Chișinău și Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 mai 2017.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. art. 1 alin. (2), 2 și 3 ale Legii contenciosului administrativ, art. art. 3 alin. (2), 14 alin.2) lit. b), c), d), e) și o), 65 alin. (2), 68 ale Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 315 alin. (1) Cod civil, art. 4 alin. (2) al Legii cadastrului bunurilor imobile și prevederile pct. 12, 13, 15 ale Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 483 din 29 martie 2008, care stabilesc expres condițiile de dare în locațiune a activelor neutilizate.

Cu referire la numele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a reținut că totalitatea elementelor obligatorii menționate supra, nu au fost respectate de către Consiliul mun. Chișinău și nu se regăsesc în actul administrativ, iar concluzia instanței de fond potrivit căreia decizia nr.1/48 din 19 mai 2016 a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legale și a competenței atribuite prin lege, este una corectă și întemeiată.

Sub acest aspect, instanța de apel a evidențiat că Consiliul mun. Chișinău la adoptarea actului administrativ nu a luat în considerație și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr.317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stipulează că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, Or, emitenții actelor contestate nu dispuneau de competența necesară pentru a emite actul vizat, și anume, decizia nr.1/48 „Cu privire la transmiterea unor încăperi din XXXX”, prin care a permis transmiterea cu titlu gratuit a încăperilor nelocative nr. 1-6, 10, 11, 15, 18, 19 din XXXX, cu suprafața de 143,9 m.p. în gestiunea Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale și darea în locațiune de către ultima a încăperilor din incinta imobilelor gestionate.

Astfel, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele apelantului Consiliului mun. Chișinău precum că a fost respectată întru totul procedura legală de acordare în gestiune a încăperii, or, s-a stabilit cu certitudine că totalitatea elementelor

obligatorii prevăzute de Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, nu au fost întrunite.

De asemenea, au fost respinse ca fiind declarative și alegațiile Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale că Consiliul mun. Chișinău fiind proprietarul bunului imobil din XXXX are dreptul să facă ce dorește cu bunul său, or, la caz urmează a fi reținut că însăși actul administrative vizat în speță, a fost emisă cu încălcarea prevederilor legale și a competenței atribuite prin lege și nu urmează a fi invocat caracterul exclusiv al dreptului de proprietate, o dată ce nu a fost respectată o procedură prevăzută de legislație.

În consecință, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a aplicat prevederile legale și întemeiat a admis cererea de chemare în judecată depusă de OTC al Cancelariei de Stat, anulând actul administrativ contestat ca fiind ilegal.

La 27 decembrie 2017, Consiliul mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de casare.

Recurentul a menționat că a respectat în totalitate procedura legală de acordare în gestiune a încăperii, care presupune în sine un proces complex de aducere a documentelor, coordonare, măsuri obligatorii de întreprins conform legii.

Consideră că decizia contestată de intimat nu cade sub incidența art.26 al Legii contenciosului administrativ și nu este temei de anulare a acesteia.

Sub acest aspect menționează că instanța nu a luat în considerație că în conformitate cu pct.1.4 al Regulamentului gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperile cu altă destinație decât cea locativă proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr.11/55 din data de 23 decembrie 2014, încăperile nelocuibile se dau în locațiune în baza deciziei Consiliului mun. Chișinău, iar în scopul creării condițiilor necesare pentru activitatea Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale a fost emis actul administrativ contestat.

Subsecvent, se atestă că la baza acestei decizii a stat nota informativă a Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale nr.07-10/49 din 19 octombrie 2015, prin care s-a menționat necesitatea stringentă de aceste încăperi în legătură cu faptul că, în Direcția privatizarea fondului de locuințe zilnic se adresează mai mult de o sută de solicitanți privind privatizarea apartamentelor, eliberarea certificatelor de participare la privatizare, elaborarea contractelor de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată. Concomitent a remarcat că volumul de lucru este mare, iar birourile în care sunt amplasați funcționarii direcției sunt mici.

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza prevederilor art. 875 Cod civil, art. art. 14, 77 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, art. 9 alin. (1) și alin. (2) lit. h), 17 alin. (1) a Legii nr. 121 din 4 mai 2007, pct. 1.4 al Regulamentului gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperile cu altă destinație decât cea locativă proprietate municipală, aprobată prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 11/55 din 23 decembrie 2014, art. 109 alin. (1) și (2) din Constituție.

La 7 februarie 2018, Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel,

solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de apel.

Suplimentar a menționat că instanța de apel nu a luat în considerare că dreptul de proprietate este acel drept subiectiv ce conferă titularului exercitarea în putere proprie și în interes propriu a atributelor de posesie, folosință și dispoziție asupra bunurilor sale în limitele determinate de lege. Or, conform dosarului tehnic al imobilului dat, înregistrarea a fost efectuată după Regia locativă Centru al mun. Chișinău în baza Deciziei Comitetului Executiv orașenesc Chișinău nr.441 din 16 mai 1950.

Sub un alt aspect, susține că cu titlu de excepții pot servi prevederile art.1 alin.(6) din Legea nr.523- XIV din 16 iulie 1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ - teritoriale, unde se stipulează expres că se declară proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale toate bunurile mobile și imobile, aflate pe teritoriul lor până la intrarea în vigoare a Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, cu excepția bunurilor ce se aflau în proprietatea statului și în proprietate privată.

De asemenea, mai indică că transmiterea unor încăperi din gestiunea Direcției generale locativ-comunale și amenajare, în gestiunea Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale ambele fiind structuri ale Consiliului mun. Chișinău, pentru amplasarea Direcției privatizarea fondului de locuințe, consider că se încadrează în cerințele legislației în vigoare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din actele cauzei copia decizie instanței de apel din 2 noiembrie 2017, a fost expediată pentru cunoștință în adresa părților, inclusiv și în adresa recurenților la 1 decembrie 2017, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr.15775 (f.d. 146), însă la materialele cauzei lipsesc probe în vederea recepționării acesteia sub semnătură.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 27 decembrie 2017, și respectiv, la 7 februarie 2018, în termen.

La 14 februarie 2018, în adresa OTC al Cancelariei de Stat și APLP nr. 50/31 au fost expediate copiile recursurilor declarate de Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale și Consiliul mun. Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

OTC al Cancelariei de Stat și APLP nr. 50/31 nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Consiliul mun. Chișinău și Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de declarate de Consiliul mun. Chișinău și Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe

dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Consiliul mun. Chișinău și Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Consiliul mun. Chișinău și Direcția generală economie reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Maria Ghervas

Tamara Chișca-Doneva